

№. 1196

Urmuade naine

H. Kotzebue Schwanenst. m. äng.
Tõlitud R. Habras.

Lapset. Muttu Teatekirjastus Tallinn

U r m u k a d e n a i n e

II. Kotsebue lahewaatuslik naljamäng.

Tõlkind A. Undrits.

Tegelased.

Nõunik Lame.

Silda, ta naine.

Major Lame, ta wend.

Karl, ta wennapoeg ja kasulaps.

Hans Kohu, mõisnik.

Ellen, ta tütar.

Rusta, ratsur.

Juhan, teenija Lame juures.

Näitelawa: Müüserikkalt sisesestatud tuba,
kell- ja kahe küljeuufjega.

Meg: Olewit.

Retwiisiidid.

Silda: lahine kiri, taskurätt.

Nõunik: kübar.

Ellen: taskurätt, tånawostüüm.

Rusta: ratsuritiided.

Hans Kohu, mõisnikuriided, püstol

Sisuseletus.

Nõunik Lame naine on armukadeduse tehas-
tus. Kui mees kellegi daami peale pilgu heidab,
räägib, tekitab kahtlustus, hüsteeria. Lame ei suuda
oma naist kuidagi terweks arstida, olles küll süü-
tum kui süütu. Seeford langeb Lame jälle kaht-
luse keerisesse: tema wennapoeg Karl on mõis-
nik Kõhu tütreisse armund, keda isa kellelegi wi-
gasele ja haigele mehele tahab panna. Ellenil
ei jää muud teed, kui kodust pageda, nõunik
Lame juurest kaitset ja abi otsida. Kuid Elleni
isa peab nõunik Lamet oma tütre wõrgutataks
— ning siit poolt ootab Lamet wäki ja põrgu.
Kui Lame naine oma mehe juures noort neidu
näeb, — ootab Lamet ka siit tuli ja tõrw. Lame
on meeletu. Õnneks aga päästab Lamet sel-
lest seisukorrast tema wend major ja wennapoeg
Karl, kes armastatud neiu saawutab, kui selgub,
et talle määratud peigmees ära koofend. Müüd
on ka Lamel seewõrra wahwust, et ta oma nai-
selt armukadeduse igaweseks ära wõõrutab.

Esimene waatus.

1. etteaste.

Nõunik ja Hilda.

Hilda (omast toast tulles, lahtine kiri käes).
Ma ei taha midagi kuulda! Ma ei taha!
Ma ei taha! Ma ei taha!

Nõunik (talle järgnedes). Aga mu kallis —

Hilda. See on siiski tõsi! ja jääb tõeks!
Sa oled alatu inimene! Sa annad mind ära!
Sa pillad mind! Sa surmad mind!

Nõunik. Kallis Hilda —

Hilda. Väike! Ma ei ole sinu kallis
Hilda! Sa ei ole mind üalgi armastand!

Nõunik. Aga miks ma siis sinuga abi-
ellusin?

Hilda. Et ma olin aus neiu, teda sa ei
wõind petta, nagu (kirjale tähendades.) seda neidu.

Nõunik. Seda? Noh, tänu Jumalale!
Wiimaks ometi jõuame asjale pisut ligemale,
kes on siis see neiu?

Hilda. Katjud silmakirjaks teha, nagu ei
teaks, millest siin jutt on!

Nõunik. Aga luba, millest wõin mina
seda teada? Sa wõtad minule saadetud kirja,
awad selle, loed, oled erutatud, teed mulle ette-
heiteid. Aga mispärast? Seda ma ei tea . . .

ja wõib olla, et sa isegi ei tea . . . ka kirja ei saa ma lugeda, — wast saaksin sealt selgust. Sina hoiad aga seda nii kramplikult kinni, nagu oleks firi mõni angerjas.

Hilda. Sina ise oled angerjas, neetud angerjas! Sa surmad mind! Mu süda jookseb werd — ma nõrken!

Mõunik. Kui ma oskaks, teeksin ma sind terweks.

Hilda. Kuidas? Sa pilkad ka weel?

Mõunik. Ei, tõesti mitte, mul on sellega tõi taga, sest tõepoolest see tund on kibe!

Hilda. Seda magusamad on need tunnid, mida sa selle neiuga mööda saadad.

Mõunik. Magusamad — selle neiuga . . . tee mis sa tahad, aga mina ei saa sellest asjast ikkagi weel aru.

Hilda. Häbematuses on mehed meistrid. Mõunik, muidu õiglane mees, aga kui wõimalus on petta oma naist — siis . . . ja nüüd seisab ta seal, nagu oleks see ta elus esimest korda ette tulnud, et ma teda tabasin.

Mõunik. Sa tabasid mind? Millest siis õige?

Hilda. Taewas! Anna mulle kannatust! Kas ma sind kolme aasta eest ei taband, see oli just kahekümneneljandal weebruari . . .

Mõunik. Tähtis päew.

Hilda. Ma riietusin just . . .

Mõunik. Noh, milles sa mind siis tabasid?

Hilda. Sa oled küll unustand, kuidas sa toaneitsit waatlesid?

Nõunik. Tüdruk oli ka tõesti kena.

Hilda. Kas ma sind ei taband, kui sa wiie aasta eest kontšerdil proua Truufiga juttu ajasid?

Nõunik. No jaa, ta on väga teravmõtteline daam.

Hilda. Kas ma sind hiljuti ei taband, kui sa preili Wiibritu koju saatsid?

Nõunik. Kuid uulitsad olid kiilas jääs, minuta oleks ta wõind kergesti jala murda.

Hilda. Kiilasjää? Nagu näha, käid sa meeleldi kiilasjäl.

Nõunik. Kas ma käin ilalgi kufagil, e' sina ei tea, kas ma wõtan wastu wõõraid, keda ja ei tunne? Wõi ei käi ma jinuga kaahas kõitjal, nagu sinu käsitasku?

Hilda. Jah, kui mehi wõiks kaahas kanda käsitaskus, siis oleks ometi ükski abinõu, hoida alal nende truudust.

Nõunik. Nii kui nii olen ma terwes linnas juba naerualune.

Hilda. Tahad teha end süütuks! Kuid mind sa enam ei peta. See kiri — Jumal tänatud! Ma sain ta kätte — nüüd ma tean, keda pean wihtama, kellele pean kätte tasuma!

Nõunik. Aga mina ei tea jeda paraku ikkagi weel mitte, ja kui sa mulle ei ütle, milles asi seisab, siis lähen ma ära.

Hilda. Wõi nii? Sel hirmsal tunnil tahad mind üksi jätta?

Nõunik. Sellepärast, et su mõistus sind on maha jätnud. Niipea kui see tagasi tuleb, olen ka mina juba siin.

Hilda. Oh, ma õnnetu! . . . Mis minuga on . . . krambid ah, ah . . . õhku! Õhku!
(Langeb tugitooli.)

Mõuni. Waat sulle! Kui ma lähen, langeb ta minestusse . . . Hilda, Hildake! Rahustu!

Hilda. Ma ei jõua . . . ah, ma lämbun i . . .
(Laseb kirja kukkuda.)

Mõuni (tõstab kirja). Nüüd saan wiimati mina ka teada . . . (Waatleb päälkirja.) Härra Lamele. See on ju mehe käekiri. Seda ei ole kirjutand küll üksti neiu.

Hilda. Soo? Sa pilkad mind weel?

Mõuni. Jumal hoidku! Mis on siis selles hirmsas kirjas? (Loeb). Tütar põgenend — Teie poolt rööwitud — teotatud — rahuldujt andma — kättetafumijt — salwatud isa — Hans Koku.

Hilda (wihajelt). Mis sa ütled nüüd? (Pilgates.) Mis? (Agedalt.) Mis sa selle kohta ütled?

Mõuni (mõeldes). Hm! hm! hm! See on rumal temp!

Hilda. Nüüd seisad ja seal, kui tabatud patune? Kas ma ei ole taband sind jällegi?!

Mõuni. Kergemeelne pois! Ma tahaks, et ma iialgi ei oleks olnud tema kasuisaks.

Hilda. Waata kui kawal! Nüüd tahab ta mind panna uskuma, et tema wennapoeg selle tembu toime pani.

Mõuni. Laewake, kuidas sa wõid mõelda, et mina . . .

Hilda. Üra aja tagasi!

Nõunik. Sa näed, olen ju minagi kohkund.

Hilda. See on ju arusaadaw. See tegu on saand awalikuks. Ja nüüd tahad weeretada süü wennapoja peale. Häbene ometi! Sa teed ühe pahe teise järele. Ilmsüütu! Häbi, häbi! Ma wihtan sind, põlgan! Ja terve linn peab teada saama sinu wariscerliku tegu. Selle kirja lajen trükkida (Saarab kirja.) kõikides lehtedes! (Jookseb ära.)

2. etteaste.

Nõunik (üksi).

Nõunik. See on liig!.. Nii make naine ja siiski wäljakannatamatu! — Dis, millel roomab ämblik. Kannatus, ära jäta mind! Uga mu wennapoeg — nii teotada ausat perekonda — ei seda oleks ma temast küll uskund!

3. etteaste.

Lame, Major ja Karl.

Karl. Tere hommikust, kallis onu!

Major. Tere hommikut, wennas! Noh, kuidas sa wälja näed? Jällegi perekondlik kõueilm? Noh, räägi ometi? Mis tähendab su kortsiune otsaesine?

Nõunik. See tähendab, et see noorhärna ei jõua ära oodata, kuni wanadus mu kulmud kortsiu tõmbab.

Karl. Mina, kallis onu?

Nõunik. Häbene ometi! Sellest wõib saada wäga paha lugu.

Karl. Millest ja räägid?

Nõunik. Perekonna au, noorhärca, ei ole aken, mida wiisklase juures kiwiga puruks wiistakse ja tahju ainult harwa tasutakse.

Karl. Ma ei saa midagi aru.

Major. Kas sa igakord pead kõlblisi ettelugemisi, kui su abikaasa sulle on epistleid pidand.

Nõunik. Sa pead katsuma jälle heaks teha.

Karl. Mida?

Nõunik. Kus on preisi Ellen Kõhu?

Karl. Ellen?

Nõunik. Mina põiklemata! Kus on ta?

Karl. Minu kallid Ellen?

Nõunik. Kas sa teda isamajast ei rööwind?

Karl. Mina Ellenit rööwind? Ennem ma sureks, kui ma rikuks tema head nime?

Nõunik. Üra aja tagasi! Ta isa kiri teatas mulle.

Karl. Ta isa kiri?

Nõunik. Isa süüdistab mind selles kirjas.

Karl. Kus on see kiri?

Major. Uhaa, nüüd alles saan aru. Sinu abikaasa . . .

Nõunik. No jaa, sa tunned teda.

Major. Püsirohi pannil.

Karl. Kus on kiri, kallid onu, kus on kiri?

Nõunik. Kui see ägedus sinu ilmsüütust peaks tõendama . . .

Karl. Wabandage, ma tahan kõik tõendada, ainult mitte nüüd, sel silmapilgul. Andke see kiri!

Nõunik. Kiri on mu naise käes.

Karl. Siis ruttan tema juure. (Üra.)

4. etteaste.

Mõunik, Major, Juh an.

Mõunik. Poisi ärewus paneb mind kahtlema. Oleks ju võimalik . . .

Major. Kas ta siis tõesti neiu Elleni rööwis?

Mõunik. Ma kindlasti ei tea, arwan vaid. Igatahes on see mulle väga armas, et mu abikaasa ta suuist ise kuuleb — wabest tühistab see ta kahtluse.

Major. Jällegi kahtlus! Kas tõi toaneitji sulle wett wõi astusid ja akna juure, kui parajasti möödus kena tütarlaps?

Mõunik. Ära ainult naljata? Sa kuuled ju, et kiri on selle põhjuseks.

Major. Kiri? See on väga kahtlustaw. Kas pitsatiks oli noolest läbilastud süda? Ehk näis see pealkiri nii, nagu oleks wares liitwal jalutand?

Mõunik. Meetud armukadedus!

Major. Abielu õnnistus, kodused lõbub, Ei ole armastust ilma armukadeduseta.

Mõunik. Ülle parem, ei ole armastust ilma nõrkuseta. Jah, wennas, olen nõrk mees.

Major. Selles see asi seisabki. Sinu abikaasa oleks tubli naine, kui ja ostaks teda kaswatada.

Mõunik. Ära pane pahaks, kuid selle üle ei wõi sina otsustada, oled wanapoijs, kes on torjand teadusi naise iseloomu üle sõjaleeris ja kõrtsides.

Major. Üstapuhas! Naised on igalpool naised!

Nõunik. Tundmuste õrnusest ei ole sul aimugi.

Major. Balitsusehimulised on nad kõik. Kuid mind ei pea keegi ifestama.

Nõunik. Kui sul naine oleks, teda sa armastad? —

Major. Siis armastaks ma teda mõistlikult.

Nõunik. Siis sa kannaksid rahulikult ka ta nõrkusi.

Major. Hea, olen wanapoiss ja ei loe abielu-katekismust, aga sind ja su abikaasat tunnen kui oma wiit sõrm. Tema — tuline ja leek, püssirohu=westi; sina — mõnikord ka tulipea, aga see möödub kohe. Abielulik mahedus lööb sumbutud trummi ja wend lasseb sõjawäe laiali minna just siis, kui tagawarawägi tahtis tormiga wõidu saawutada.

Nõunik. Jah, ta wiha wõits küll taltsutada; aga siis tulewad piisad, krambid, minesused — ja wiimaks isegi tufane meeleolu! Ah, wennas, tufane meeleolu! Sa ei tea, kuidas see teeb ausa mehe apraks.

Major. Muidugi, ja ei suuda ju ära minna ega teda tufases meeleolus üksi jätta. — Katsuford. Toimi üks kuu, nii nagu see on armastulle, ja ma wean kihla, ta on rawisetud.

Nõunik. Sul on kerge rääkida.

Major. Mehistu! Ära anna õigust käest! Mine kodust, kui sulle meeldib, tule koju, millal tahad. Ära lase wõtta ennast wastutusele, kus

Ja niikaua wiibisid. Ühe sõnaga — näita, et
sina oled peremees majas.

Nõunik. Sul on ju küll õigus. Ma olen
ori, kes oma ahelaid armastab. — Aga see
peab muutuma! Ma tahan toimida oma pead
mööda.

Major. Ma pean finni su sõnast.

Nõunik. See nõuab küll enese taltsutamist
— tal tulewad krambid, sellel wõiwad olla kar-
detawad järeldused . . .

Major. Krambid! Ha=ha=ha! Ära pane
seda tähele! Kas ja seda kunagi nägid, et tal
krambid tulid, kui ta oli üksi toas? See ei ole
muud midagi kui kometimängimine.

Nõunik. Sa teed talle ülekohtu.

Major. Tee ometi kord proowi!

Nõunik. Seda ma tahan.

Major. Suurepärane!

Nõunik. Kus ja täna lõunatad?

Major. Kulb Lõwis.

Nõunik. Tore! Ma tulen sinuga.

Major. Bravo!

Nõunik. Sa pead nägema . . .

Major. Ma ei näe weel midagi,

Nõunik. Sa kahtled? Ei! Juhan! (Juhan
astub sisse.) Ma ei jõõ täna kodu! Kutsu auto!

Juhan. Auto?

Nõunik. -Jah.

Juhan. Armuline härra tahab wälja sõita?

Nõunik. Jah, muidugi!

Juhan. Ma arvasin ainult — armuline proua —

Nõunik. Tee, mis mina sind käsen.

Juhan. Jumala nimel. (Ära.)

Nõunik. Tahan teha kord ka oma tahtmise järele.

Major. Waat, see on tubli!

Nõunik. Kõikumatu kui kalju.

Major. Bravo!

Nõunik. Tahan olla terasest!

Major. Brawisimo!

Nõunik. Rauast!

Major. Ära lasse ennast panna püsaratealajale.

Nõunik. Ära kardada! Tahan talle näidata — kas tead? Praegu on tal Karlaga läbirääkimine, seal võin ma kübara salaja ära näpata.

Major. Tore algus. Ära näpata? Kas su ei ole häbi? Julgelt mine sisse, võta kübar, et kõik näewad, ja kui ta küsib, „kuhu“ siis wasta, julgelt: „Ma ei jõõ kodus“ ja tule.

Nõunik. Ei, ei, see oleks liig wafi. Las firub, kui ma juba ära olen lippand. Kuld Lõwis tipsutan natuke rohkem, ja kui ma siis wintis koju tulen, siis on mul mehifust ja julgust rohkem kui tarwis.

Major. Waata kangelast, ma hoiatan sind.

Nõunik. Lase mind toimida. (Ära.)

5. etteaste.

Major (üfsi).

Noh, seda tahaksin näha, misjuguise karutüfiga ja saad toime. Ehk see tüll hädaohtlik on, abielu tüllise ennast segada — minu peale ei waata wennanaine' just mitte wäga sõbralikult -- kui wend oma tahtmist ei jaksaks maksma panna, siis lööb ta majakusse mu nina ees finni!

6. etteaste.

Karl, Major.

Karl. Ah, kallid onu!

Major. Noh, mis on?

Karl. Olen õnnetum inimene maa peal!

Major. Kas sul on ka armukade naine?

Karl. Minu Ellen on kadund!

Major. Ja sa ei tea, kus ta on?

Karl. Ausõna! Ei!

Major. Ausõna! Kas sa tead, mis see tähendab?

Karl. Kui sa minu wannet ei usalda, siis usalda minu ahastust?

Major. Siis on ta piitnud kellegi teisega puffed?

Karl. Teisega? Ei iialgi! Ta on kodunt põgenend, et mitte wihatud Sääskeliga abielluda.

Major. Selle wana jookswahaigega?

Karl. Ta on rikas, mängib isaga igapäew kaarte.

Major. Kas siis neiu on siin linnas?

Karl. Seda ma ei tea. Aga ükstapuhas!
Kui ta on veel elus, küll ma ta siis juba leian!
(Ara.)

Major. Dota ometi! Ära toruna, mõtle enne hästi järele. — Seal ta jookseb kui hullumeelne ja wiimati karjub iga uulitsa nurgal: „Neiu kadund, kes teda tagasi toob, saab hea waewatafu!“

7. etteaste.

Nõunik. Major.

Nõunik. Kübara sain õnnelikult kätte. Müüd kiiresti, wennas! Kas auto on juba ette sõitnud?

Major. Milleks see suur rutt?

Nõunik. Ta wõib ju iga minut tulla. Ruttu! ruttu!

Silda (seespoolt). Wälja sõita! Ei taha kodu süüa? Mis see küll tähendab? Kus on härra?

Nõunik. Waata, mis ma ütlesin!

Major. Näita, et oled mees?

8. etteaste.

Silda. Endised.

Silda. Aga kallid mees, mispärast ei sõõ ja kodus?

Nõunik. Rahustu kallid, mal on wennaga äriasjad.

Silda. Ja seda ei wõi te õiendada siin? Meed on küll lenad äriasjad. Ma näen juba,

mõne kooswiibimise juures olen ma üleliigne. Härra major, selle eest wõlgnen tänu küll teile!?

Major. Noh, austotud wennanaine, mis see siis teeb, kui mees kord ka kogu ei söö? . .

Hilda. Sest ei ole teil aimu!

Major. Teie istute nii kui nii igapäew koos ja lõppude lõpuks läheb teil aeg igawaks, ja et teil muud teha ei ole, siis riidlete ajawiteks teineteisega. Laske teda minna, seda rõõmsamas ja lõbusamas tujus tuleb ta tagasi.

Hilda. Teie wõite teha, mis te tahate, aga minu mees —

Nõunik. Vaps, major on süütu. See oli minu mõte.

Hilda. Seda pahem!

Nõunik. Ma tulen warsti tagasi.

Hilda. Kas ja siis pead minema?

Nõunik. Ma waid tahan —

Hilda. Selles kirjjas otsilawa neiu järele joosta, eks ole? Oh, ma õnnetu naine!

Nõunik. Noh, siis jään ma parem koju. Kas see sind rahustab?

Major (tasa). Häbene! Ole kindel!

Nõunik (tas). Ta on täna hommikul juba nii palju kannatand.

Major. Tule kaasa ehk sa oled kadund?

Nõunik. Sa näed ju, ta nutab. — Rahustu kallid!

Major. Teras ja kalju! Hahaha!

Nõunik. Mina jään sinu juure.

Major. Kindel kui kalju, hahaha!

Silda. (nuustubes). Supp on juba laual.
Nõunik. Koh, tule siis, muidu jätub supp.

Silda (külmalst majorile). Kas soovite meiega süüa?

Major. Ei, tänan! (Kõrwale.) Söögu ta ise selle supi, mille teetis.

Silda. Pea käib ümber.

Nõunik. Tule, tule, ma toetan sind — teine kord, kallid wend, teine kord! (Mõlemad ära.)

Major (üksi). Hahaha! Ta on parandamatu!

9. etteaste.

Kohu. Major.

Kohu. Mu härra!

Major. Kellega on mul au rääkida?

Kohu. Olen Hans Kohu, ja teie?

Major. Mina olen major Lame.

Kohu. Kas te olete majaanikuga sugulased?

Major. Tema wend.

Kohu. Siis wõite olla wõitluses tema käemeheks.

Major. Käemeheks? Misjooks?

Kohu. Ausun teda kahewõitlusele.

Major. Millega on ta teid haawand?

Kohu. Ta rööwis minult mu ainsama lapse.

Major. Te efsite.

Kohu. Tont wõtku! Ei, ma ei efsi mitte. Minewal talwel tegin rumala tembu. Teen aas-

tas kaks kuni kolm tempu ja see ei ole, tõtt võlida mitte palju.

Major. Ei, tõesti mitte!

Kohu. See aga ksalub neid kasteistküm-
mend üles. Ma saatsin oma tütre wastle päewaks
linna wana õega, kes ühe silmaga ei näe ja
natuke lontab.

Major. Tubli wooruse waltwaja!

Kohu. Neetud wastlad! Kuus nädalat oli
tütar siin ja on selle aja sees rohkem paha
õppind, kui enne kodus kuusteistkümne aastas.

Major. Esimesed kuusteist aastat on wä-
hem hädaohtlikud, kui järgmised.

Kohu. Seal on ta härra Lamega tutwu-
nend, on talle salaja kirju kirjutand ja wiimati
temaga putkama pand.

Major. Lemaga? Kuist te seda teate?

Kohu. Noh, kellega ta siis wõis putkama
panna? — Tema kirjutusjahtlis, mille ma täna
lahi murdsin, leidsin ainult armastuskirju ja
kõik olid härra Lame kirjutatud, ehk nagu ta
ennast nimetab — truu Karl No, wota sa
ainult, küll ma sind õpetan!

Major. Kas siis kirjades seisid midagi
rööwimisest?

Kohu. Seda mitte, aga ta on rööwitud.

Major. Aga kas ta mitte meeltheites üksi
ei põgenend?

Kohu. Meeltheites? Wiispärast peaks laps
oma isa majas meelt heitma? Mis?

Major. Räägitakse, teie tahtwat anda oma
ainust tüdart wana härra Säaskelile naiseks.

K o h u. Jah, seda ma tahan ja just sellepärast on see veel enam arusaamatu —

M a j o r. Teie mõtlete, et teie tütar oleks selle abieluga nõus?

K o h u. Kas teie minu sõpra Sääskelit tunnete?

M a j o r. Kui ta veel käia wõis, nägin teda mõnikord linnas.

K o h u. Mees, tugew kui tamm.

M a j o r. Uga ärakuiwand tamm.

K o h u. Tean, mis te tahate öelda: jalgades jooksu, käewartes luuwalu ja põrgulised walud sapikiwidest.

M a j o r. Tähendab tarwitab haigerawitsejat.

K o h u. Härra, mis te minust mõistete? Tuhat ja tuline! Minu õitsawat tüdart haigerawitsejaks?

M a j o r. Milleks muuks ta siis temale wõiks olla?

K o h u. Kas te imearst Külaotsast olete kuulnud?

M a j o r. Olen küll!

K o h u. Kas te teate ka, et mitu tuhat haiget tema juures käisid?

M a j o r. Rahjuts küll!

K o h u. Ja, et ta need kõik on teind terweks!

M a j o r. Ei, seda ma küll ei tea.

K o h u. Kõik on priksed ja terwed.

M a j o r. Ka härra Sääskel?

K o h u. Arusaadaw. Müüd, kus me temast räägime, on ta juba terwe. Nädala eest lastis

ta ennaft kandraamil sinna wiita, sest ta ei wõind enam ise käia. Kodus on mu parem hobune saduldatud. Niipea, kui ta sinna jõuab, istub ta hobuse selga ja kihutab siia, — nii andsin ma käsu. Ja täna õhtul on pulmad.

Maj or. Jah, kui ta ratsutada wõib?

Kohu. Rahllemata!

Maj or. Uga oletame, kui ta sama haigena tagasi tuleb, kui läks.

Kohu. Lori! Ta wõttis usju oma terweks-
saamiseks kaasa ja, kes usub, saab terweks.

Maj or. Uga oletame —

Kohu. Noh, oletame, oletame! — Kui ta kätt ega jalga ei jõua liigutada, siis ma talle oma last ei anna, see on ju arusaadaw.

Maj or. Kui teie tütar seda oleks teadnud, waewalt oleks ta siis põgenend.

Kohu. Minu tütar usub, mis mina usun, Ta teadis, et peigmees täna siia jõuab ja teda fohe laulatusele pidi wiima. Kui teie neetud wend ei oleks segand end waele, siis istuks ta kodu peegli ees ja katsuks mirdipärga pähe, Uga see ei tähenda midagi, täna õhtul on siiski pulmad!

Maj or. Peigmeheeta?

Kohu. Peigmees tuleb.

Maj or. Kuid mõrsja?

Kohu. Küll ma ta leian. Andke mulle waid wõimalus teie wennaga kokku saada. Laetud püstolid on mul taskus,

Maj or. Miks arwate teie, ei just minu wend . . . ? Meie perekond on wäga suur.

Kohu. Kas ta nimi ei ole Karl?

Major. Jah, seda küll.

Kohu. Siis on asi õige. Truu Karl.

Major. Uga mõnel teisel Same perekonnas võiks olla ka eesnimi Karl.

Kohu. Ükstapuhas, esimese Karlale, keda taban, kihutan kuuli pähe.

Major. Minu wend on ju abielumees —

Kohu. Seda pahem! Tuhat ja tuline? Kus on ta? Milline uks wiib ta juure?

Major (hõrwale). Selle Kohu pean ma hõrwale toimetama. Ta leiaks minu wennanaises koha liillase.

Kohu. Kui te mulle öelda ei taha, ma leian tee ta juure ka ilma teieta. (Tahab minna.)

Major. Kannataga, härra Kohu. Minu wennanaine on haige ja mu wend ei ole kodus.

Kohu. Siis istun ma siia ja ootan. (Istub.)

Major. Harilikult ei tule ta enne keskööd tagasi.

Kohu. Siis ootan keskööni.

Major. Võiks ta järele saata?

Kohu. Saatke.

Major. Lõunaaeg on ammu käes — mul on nälg.

Kohu. Kas te arvate, et mul ei ole nälga? Pagana pihta, ma olen näljane kui määr, kes tuleb kowadel esimest korda omaist pesast wälja.

Major. Hüwa, ma teen teile ettepaneku, minuga Kulb Lõwis lõunat süüa. Wein on seal suurepärane.

Kohu. Head weini on mul omal keldris küllalt. Kuid näljane olen siiski.

Major. Olge mu külaline.

Kohu. Aga teie wend?

Major. Temale teatatakse wahetajal.

Kohu. Kusõna?

Major. Kusõna! Ja kui meie mõne klaasi weini juures oma tuju oleme parandand ja teisele mõttele tulnud —

Kohu. Mina teisele mõttele? Siis te wana Kohut ei tunne. See ei lasse endaga naljatada. Härra, määrake oma wenna kuue küljes üks nõõp, ja ma wean kihla, ma taban selle nõõbi. (Ära.)

• E s r i e.

Teine waatus.

1. etteaste.

Hilda (üksi).

Hilda. Karl oli väga wiisakas söögilaul — väga lahke — väga tähelepanelik — aga see tõendab ainult, et ta ennast tunneb süüdlasena. Do, kui meestel on hea siidametunnistus, siis on nad harilikult toored. Mida suurem patukoorem neid rõhub, seda lahtemad ja järelandlikumad nad on. Karl on lahke ja järelandlik, tähendab ta on üleannetu petis. Meiu on ta ära rõõwind, wenna poega õpetas, kuidas tuleb rääkida ja mind peab ta rumalaks aneks ja (Wihaselt.) seda olen ma ka. Ma ei osta wõtta temalt näofatet, oma ägedusega rikun kõik ära. Kui ma ometi wõiksin end nii taltjutada, et suudaksin talt wälja meelitada ta patud. Olen ometi minagi naine, miks ei tarwita ma siis loomulikke sõjariistu. Do, ma tahan neid tarwitada, ja siis, hoi end! Ha, keegi tuleb, — see on Karl. Müüd, ema Gewa, aita mind!

2. etteaste.

Mõunik. Hilda.

Mõunik. Olin jäänd sohwal tuffuma. Uni on küll õige rumal wajakus, kui armastad. Seal olen ma pool tundi omaft elust kaotand,

mis ma sinu kõrval palju mõnusaamini oleks
wõind mööda jaata. (Suudleb Hilda tätt.)

Hilda. Sa oled väga armas. Aga ma
pean tunnistama — nii hea meelega kui ma ka
sinu juures wiibin — täna wiibisin aga mee-
leldi pool tundi üksi. Mul oli wajadus endaga
riielda.

Nõunik. Misparast siis?

Hilda. Sa wõid weel küsida? Minu ru-
mal ülespidamine sinu wastu täna hommitul —

Nõunik. See on mööda.

Hilda. Tänu taewale! Sina ja su wenna-
poeg on minu silmad awand — ja ma häbenen —

Nõunik. Do, kallid Hilda, kui sa wõiksid
taltjutada seda õnnetut kalduwust armutadedusele,
kui õnnelikud me wõiklime olla?

Hilda. Sul on õigus, ma tahan ennast
taltjutada. Lõppude lõpuks on see ju naeruwäärt.

Nõunik. No waata, nüüd mõistad sa isegi.

Hilda. Näitusjeks täna hommitul — kas
ma ei olnud lapsik?

Nõunik. Ei maksa sellest enam rääkida.

Hilda. Sa oled nii hea, sa annad mulle
tergemini andeks, kui ma ise.

Nõunik. Mis ei anta andeks armastusele?

Hilda. Kuid kuhu jäi siis wennapoeg?

Nõunik. Waene pois! Ta jookseb läbi
terwe linna, et leida oma armustest.

Hilda. Kas sa arwad, et ta teda leiab?

Nõunik. Ma soowin seda kõigeft südameft!

Hilda. Sa soovid seda? Kõigest südamest?

Nõunik. Ja muidugi! Kas ei soovi seda sinagi?

Hilda. Ja kuidas veel. Ma otse igatsen seda. — Wennapoeg tahab teda ju ksjida, eks ole?

Nõunik. Igatahes. Niipea, kui käes isa nõusolek. Ta jaoks selle neiuga küll väga õnnelikuks, sest ta on väga armas tütarlaps.

Hilda. Väga armas tütarlaps. Kas sa tunned teda?

Nõunik. Jaa. Minewal talvel oli ta wastlateks mõned nädalad siin, siis nägin teda iga päew.

Hilda. Igapäew? Kuidas oli see võimalik?

Nõunik. Minu wennapoeg esiteles mind tema tädi.

Hilda. Ja kus olin siis mina?

Nõunik. Kas sa ei mäleta, sinu katarr —

Hilda. Ah jaa, minu katarr! Aga mis pärast sa mulle temast ialgi ei rääkind?

Nõunik. Sa ei olnud sel ajal kõige paremas tujus. See oleks wõind teha sind rahutuks.

Hilda. Väga helde. — On ta ilus?

Nõunik. Waimustust äratavalt!

Hilda. Tõesti? Waimustust äratavalt! On ta terase waimuga?

Nõunik. Väga terawa mõistusega. Ja selle juures nii lihtne —

Hilda. Noh, see rõõmustab mind.

Mõunik. Tema kaunistab meie seltskonda wäga!

Hilda. Arusaadaw!

Mõunik. Meie peame omalt poolt kõik tegema, et wennapoja soowe toetada ja edendada.

Hilda. Olen sellega nõus!

Mõunik. Kas tõesti? Do, ja oled nii hea, nii armas, ja see annab mulle julgust teha sulle ettepanekut.

Hilda. Ma kuulan!

Mõunik. Kui Karl leiab oma kallima, siis ei oleks see sünnis, kui ta teda külastaks.

Hilda. Mispärast mitte?

Mõunik. Wististe elab ta üksi.

Hilda. Ah nii?

Mõunik. Isaga leppimine wõib festa nädalaid.

Hilda. Seda küll!

Mõunik. Mis ja arwad, kui me teda nii kauaks —

Hilda. Noh? Edasi! Edasi!

Mõunik. Kui me teda enda juure wõtaksime? Sinu kaitse all oleks neiu hea nimi alal hoitud! Meie kirjutaksime isale ja nõnda edasi.

Hilda (ennast waewalt taltjutades). Ja nõnda edasi — kena, ja nõnda edasi! Suurepärane!

Mõunik. Kuidas, kallite?

Hilda (ägedalt). Kas sinu häbematusel piiri ei olegi?

Mõunik. Mis sa õieti mõtled?

Silda. Ma pean olema isegi oma mehe armulugudele kaitsewaibaks?

Mõunik. Oh häda! Uuesti wana haiguse tagasitulek!

Silda. Sisse kuffund, mu austatud abikaas! Kurjategija on paljastatud! Sina tahtsid endale seda asja sisse seadida õige mõnufasti. Minu silmade all tahtsid oma kallistusi jattata. Sa pead mind pimedaks kanaks — aga ma olen küll! Müüd on kõik päewaselge. Sa oled iseennast ära annud. See kiri oli sinule! Rööwija oled sina! Minu rahurikkaja oled sina! Ja kui weel taewas on õiglust leida, siis saab wiimsel päewal otsustatama — hukkamõistetud oled sina. (Ära.)

Mõunik (üks). Issand taewas olgu sulle armuline! — Küll? Ei, küll ta ei ole; küll on ta aga raisaküll, kes minu südame kallal närib. (Paistab ennast tugitooli, toetab pea käele, nägu kinni kattes.)

3. etteaste.

Ellen. Juh an. Mõunik.

Ellen (sisse astudes). Kas proua Lame on kodus?

Juh an. Jah on.

Ellen. Olge nii lahke ja teatage minu siinolekut.

Juh an. Ma ei tohi. Ta andis praegu käsu, et ma kedagi tema jutule ei lasse.

Ellen. Kuid mul on hädasti tarwis, te magaga kokku saada.

Juhan. Ta kihutab mind teenistusest minema.

Ellen. Oh mu Jumal! — Wast on siis härra kodus?

Juhan. Palun, seal ta istub. (Ära.)

Ellen. Hirm süleb mu huuled, — Härra Name —

Nõunik. Mis on? — Püha taewas! Meiu Kõhu! Teie-siin!

Ellen. Mina —

Nõunik (wäga kartlikult). Ja minu majas —

Ellen. See paneb teid imestama. See samm, mida ma julgesin teha — on nii iseäraline — isegi kahklust äratav — aga ärge mõistke mind hukka, enne kui teie mind ei ole kuulda wõtnud.

Nõunik. Ma tean juba. Teie olete isamajast põgenend.

Ellen. Te teate juba?

Nõunik (ikka argelt naise toa ukse poole waa-dates). Et wihatud ühendusest pääseda —

Ellen. Täna õhtul pidi olema kihlus. Minu palwed olid asjata, mu pisarad jäid tähelepanemata! Mis jäi mul üle? Meie walitseja naine heitis mu peale armu, ta tuli minuga linna kaasa. Te teate, ma olen proua Mäega sugulane, tema juure tahtsin põgeneda — oh mu Jumal! Ta oli eile surnud ja walitseja naine peab täna tagasi minema. Pean ma ütsinda wõõrastemajas elama? Kas te saate minu piinlikust seisukorrast aru?

Nõunik (kõrwale). Ja minu seisukorrast?

Ellen. Ma tunnen oma isa, ta on hea, ta andestab mulle. See firi, mida mu teeseltjiline kaasa wõttis, liigutab teda — kui ka mitte kohe — mõne päewa pärast tuleb ta õigele arusaamisele — igatsus tütre järele wõtab jälle maad ja ta wiib mind koju tagasi.

Nõunik (kõrwale). Kui mu naine nüüd tuleb —

Ellen. Teie wennapoeg armastab mind, ja mina armastan teda, seepärast pean ma teinast nendes oludes kõrwale hoidma. Peale tema ma linnas kedagi ei tunne, kui ainult teid, Ehiteloge mind teie abitaasale, rääkige minu kasuks, et ta mulle lubaks mõned päewad teie majas ulualust leida.

Nõunik. Minu mojas?

Ellen. Minult wäike nurgake, kus ma wõiksin nutta ja Jumalat paluda.

Nõunik. Mu preili — nii meeleldi, kui ma ka tahaksin teid sellest täbarast seisukorrast päästa, aga minu majas — see küll ei lähe — tõesti, see ei lähe — on olemas perekondlikke põhjusti.

Ellen. Meid tahan ma austada.

Nõunik. Selles ma ei kahtle — aga, taewas teab — see ei lähe!

Ellen (puhteb nutma). Mu Jumal! Mis küll minuist peab saama?

Nõunik. Te nutate? . . . ma palun, ärge nutke! (Kõrwale.) Sellastele pisaratele katsugu wastu panna, kes suudab. (Waljusti.) Teid peab aitama . . . kui ma aga teaks kuidas? . . . Andke mulle natuke aega järele mõelda.

4. etteaste.

Silda. Endised.

Silda (omast toast tules). Täewas! Keegi daam!

Nõunik. Ma pean teile sündsja koha leidma,

Silda (tõrwale). Wõi nii!

Ellen Misjugune koht oleks sündsam, kui teie maja?

Silda. Rahklemata!

Nõunik. Minu kallis preili, teie ei tea —

Silda. Tema kallis preili!

Nõunik. Perefondlikud põhjused, mida ma nimetasin, need olenewad nimelt minu abikaasast. Ta on armufade.

Silda. Selleks on tal ka põhjust.

Ellen. Selleks ei anna ometi minu siin-olek põhjust. Teie võite talle ju öelda, et teie wennapoeg . . .

Nõunik. See ei aita. Teie isa kirjutas mulle . . .

Ellen (titrelt). Ta kirjutas?

Nõunik. Minu naine luges seda kirja . . . ja kohe arwas ta mind. Mu wennapoeg seletas talle . . . aga ta ei usalda teda ega mind.

Silda. Sellepoolest talitab ta wäga targasti.

Ellen. Minu seisuford on kole!

Nõunik. Rahustuge, katjun siiski teie eest hoolitseda, ma üürin teile meie lähedusje wäikse korteri, millest ükski ei pea teada saama, ka minu wennapoeg mitte ja kõige wähem minu naine.

Hilda. Ah kui mõnus!

Nõunik. Ma katšun wõimalikuks teha, et ma iga päew paar tundi wõikšijn teie juures wiibida, kuni . . .

Hilda (järstu nende wahjale astudes). Kuni mind tabatakse.

Nõunik. Püha taewas! Minu naine!

Hilda. Mispärašt mitte neidu šia majja wõtta, see oleks ju mõnušam.!

Nõunik. Laps . . .

Hilda. Laps? . . . Nojah, igatahes peate mind lapšeks.

Ellen. Armuline proua . . .

Hilda. Igatahes olen ma armuline, muidu oleks ma pererahwa kofku kufšund.

Nõunik. Talšuta end, see on ju preili Kofu.

Hilda. Wäike omaette iüiritud forter abi-elus olewa mehe poolt, kas see preilile šobib?

Ellen. Oh Jumal?

Nõunik. Ta on šinu tulewase langu tütar, minu wennapojaja . . .

Hilda. Šakkad ša jälle oma wennapojaga? Kas ša mitte paari minuti eest mulle šeda ettepanekut ei teind wõtta preili šia majja? See oli šis kofku räägitud, ta lootis minu nõusolekut. ja on nüüd iše šia tulnud.

Ellen. Ah, olen nii õnnetu!

Nõunik. Teenija käešt wõid ša kuulda, et ta päris šinu järele, mitte minu.

Hilda. Minu järele? Noh, šiin ma olen.

Ma olen teile palju tänu wõlgu, mu preili, teie lahke küllastamise eest, aga see on juba liiga kauaks wenind.

Ellen. Ma lähen . . .

Nõunik. Teie jääte siia . . .

Silda. Seda oleks weel tarwis! Minge, mu preili, enne kui ma end unustan.

Nõunik. Ole ometi mõistlik. Ta jääb siia.

Silda. Mitte ühekski minutiks!

Nõunik. Üheks minutiks, tunniks, päewaks, nädalaks, kuuks, terweks aastaks jääb ta siia! Tuhat ja tuline, kui mina seda tahan, jääb ta siia terweks eluajaks.!

Silda. Mis see tähendab?!

Ellen. Jumala pärast! Laske mind minna! Mul on hirm!

Nõunik. Ürge kartke! Nüüd tahan mina olla peremees omas majas.

5. etteaste.

Hans Rohu. Endised.

Rohu (uist awades). Tõsi! Seal ta on!

Ellen. Jaa! (Langeb minestusse.)

Nõunik (teda kuffumisel tabades). Ta lan-
geb minestusse! Wett! Looge külma wett!

Silda. Tema kaerlas! Minu juuresolekul!
See läheb juba üle igasuguse piiri!

Rohu (tätre juure rutates). Mu laps! Mu ainuke laps! Härra, kui ta sureb, siis häwitän ma teie maja!

Nõunik. Rahustuge, teie ootamata illumine on teda erutand. Ta toibub juka.

Kohu. Ellen!

Ellen. Jsa!

Kohu. Üleannetu laps! Kallis laps! Mu silmater! Oma wana isa eest põgeneda! Aga ma teadsin, et sind siin jälle leian.

Hilda. Waadake! Ta teadis seda. Kurjategija! Mäsa mehe ainust last rööwida —

Kohu. Do, selle eest saab ta nuhtluse, nii tõeste, kui ma olen Hans Kohu!

Hilda. See on tubli, härra!

Nõunik. Härra Kohu, teie eksite.

Kohu. Kas ma teie armastuskirju ei leidnud?

Hilda. Armastuskirju! Weel parem!

Ellen. Jsa, neid kirju —

Kohu. Ole wait!

Nõunik. Need kirjad ei ole minu kirjutatud!

Kohu. Wõib olla ei olnud need ka teie käed, mille wahel ta lammas, kui ma sisse astusin?

Nõunik. Kas ma pidin lastma teda põrandale kukkuda?

Hilda. Kas ja talle ei tahtnud forterit üürida?

Nõunik. Seda küll, aga . . .

Kohu. Tuhat ja tuline! Taga kambriks preili Kohule!

Nõunik. Niikaua kuni —

Hilda. Kuni ma hauda lähen, eks ole?

Kohu. Ma nõuan lepitust!

Nõunik. Teie segate mind mu wenna-
pojaga.

Hilda. Ta waletab! Ma kuulsin ise oma
fõrwadega, kuidas ta ütles, et wennapoeg ei
tohi sellest midagi teada.

Nõunik. Sest et kõlblikkus —

Hilda. Salaja tahtis ta teda külastada,

Nõunik. Sest et sinu mõistmatus —

Rohu. Härra, mina ei lasse ennast narrida.
Teie armastuskirjad ja nüüd neiu teie majas,
kas see ei ole päewaselge?

Nõunik. Ei, ei, ei!

Hilda. Kas sa weel jalgad?

Nõunik, Jah, jah, jah!

Rohu. Kas mul ei ole silmi?

Hilda. Kas mul ei ole kõrwu?

Nõunik. Kui sul on kõrwad, siis kuula
mind!

Hilda. Ma ei tarwitse rohkem kuulata!

Rohu. Ma ei taha muud kuulda, kui püs-
tolite pauke.

Hilda. Ma saadan adwokaadi järele, kae-
ban kohtusse ja nõuan lahutust . . .

Rohu. Seda pole tarwis, ma lasen ta maha.

Hilda. Ei, härra, kättemaksmine jäägu mi-
nule! Ma wõtan mürki. Ta peab nägema,
kuidas ma suren. (Ära).

Nõunik. Kas te annate mul tõrd wõima-
luse sõna lausuda?

Ellen. Mitte teie, härra Dame, mina tahan
rääkida ja teed leida oma isa südame juure.

K o h u. Oli sinu põgenemine teeleidmine minu südame juure?

E l l e n. Anna andeks isa! Ma ei olnud mõistuse juures. Tabatud mõttest, igawesti küttestatud saada wihatud isikuga ja seda igaweseks ajaks kaotada, keda ma armastan —

K o h u. Kas sul ei ole häbi abielus olewa mehe järele jooksta!?

E l l e n. Ei sugugi, isa, tema pole mitte see —

K o h u. Kas teie ei ole härra Lame?

N õ u n i k. Jah olen.

K o h u. Karl Lame!

N õ u n i k. Jah, seda küll.

K o h u. Sinu truu Karl!

E l l e n. Aga mitte see.

K o h u. Kes siis?

6. etteaste.

K a r l. Major. Endised.

E l l e n (Karlile näidates). See!

K a r l. Laewas! Minu Ellen! (Kuttab ta juure.)

K o h u. (wäheie astudes). Mitte nii kiiresti, noorhärra!

K a r l. Kes te olete, härra?

E l l e n. See on mu isa!

K a r l. Teie minu Elleni isa! Andke mulle wõimalust kasutada teie siinwiibimist ja paluda teie käest armastuse põlewal tungil teie tütre kätt.

K o h u. Härra, nüüd pean mina küsima, kes olete siis teie?

Nõunik. Ta on mu wennapoeg ja ühtlasi ka ristipoeg, Karl Lame, tubli noormees, rikas ja aus.

Major. See „truu Karl.“

Kohu. Mõh, see on ju koguni teine lugu. (Nõunitule.) Ma tegin teile ületohut — meie kahe wõitlust ei pea. Aga see noorhärä seal — rikas wõib ta küll olla — aga tubli — seda mitte. Ta rööwis mu lapse. (Karlile.) Meie wõitleme püstolitega.

Ellen. Jsa, ja tead, et ma tunagi ei waleta. Ma wannun, tema ei teadnud midagi minu meeletust teost.

Kohu. Hea küll, ma usun. Sina ükji oled karistuswääriline. (Karlile.) Meie ei pea kahe wõitlust.

Major. Waid me kaelustame teineteist ja ütleme: wõta ta!

Kohu. Ei, majori härä, seda ma ei ütle. Teie perekond on tubli, noormees wõib olla ka tubli. Aga nüüd on see hilja, ma olen oma sõna annud; meest sõnast —

Ellen. Kuidas, isa?

Kohu. Peigmees jõuab iga silmapilk siia.

Karl. Enne peab ta mind maha lastma.

Kohu. See wõib sündida.

Ellen. Mind peab panema luku taha.

Kohu. See wõib ka sündida.

Major. Ma arwan, austatud preili, teil pole kartla midagi, härä Sääskel wõib teid ainult siis kojida, kui ta priskelt ja terwelt tuleb. Nii ütles teie isa mulle.

Kohu. Nii ma ütlesin.

Ellen. Smearst teeb ju kõik haiged terveks.

Kohu. Kas sa juis oma ligemisele isegi terwiist ei soowi?

Ellen. Kõigest südamest, kuid ilma minuta.

Juhan (astub sisse). Wäljas seisab teegi ratsur, ta soowib kofku saada härra Kohuga.

Kohu. Uhaa! Peig on jõudnud pärale. Kui ta aga minu täkku ei ole poolshurnuks ajand.

Major. Ma kinnitan teie täku „Geis“ jis.

Kohu. Lase poisil sisse tulla. Linnas on inimesed umbuslikud, nad peawad ikka ise käega katsuma.

7. etteaste.

Endised. Kusta.

Kohu. Tere Kusta! Noh, kuidas läks?

Kusta. Noh, pole wiga.

Kohu. On härra terve?

Kusta. Talle ei tee ükski liige enam walu.

Kohu (majorile). Noh, mis ma ütlesin?

Major. No, see oleks temp!

Kohu. Tutusta ometi!

Kusta. Sõit linna läks wäga aeglaselt.

Kohu. Urusaadam, kanderamiga —

Kusta. Kandjatel oli tassida küllalt.

Kohu. Seda kiirem oli kojusõit.

Kusta. Urusaadam.

Kohu. Kui kaua te seal olite?

Austa. Ainult kolm päewa.

Kohu. Selle lühikese aja jooksul —

Austa. Juba esimesel päeval tundis ta end paremana.

Kohu. Braawo!

Austa. Inetohter silitas teda —

Kohu. Ta wistas kargud käest?

Austa. Ta laskis ennaft mõlemate käewarte alt kinniwõetult talutada.

Kohu. Ja teisel päeval?

Austa. Smearst silitas teda jälle.

Kohu. Siis ei lastnud ta enam ennaft talutada?

Austa. Ei, siis ta juba lamas.

Kohu. Ja kolmandal päeval?

Austa. Oli ta üsna surnud.

Mõuni, Karl ja Major. Hahaha!

Ellen. Peaaegu oleksin öelnud, — Jumalale tänu!

Kohu. Kuidas? Ta on surnud?

Austa. Üsna waitjelt ja rahuliste.

Kohu. Bagana pihta, kuid ta andis mulle ometi oma sõna.

Austa. Ta palub küll väga andeks, et ta ära suri.

Kohu. Kui ma temaga peale surma kofku saan, siis peab ta mu'ga wõitlema püstolitega.

Austa. Kui ta oma jooksjast ei ole lahiti saanud, siis ta püstoli kufke tõmmata ei saa.

Kohu. Kas ja ta kindlasti tead, et ta on
surnud?

Kusta. See oleks juur õnnetus, kui ta
weel elaks.

Kohu. Mispärast?

Kusta. Siis oleks me teda elawalt maha
matnud.

Kohu. Maha maetud on ta ka juba!

Kusta. Kuus jalga sügawasse.

Kohu. Andku Jumal talle rahu!

Ellen. Amen!

Kohu. Uga imetohtri kaela murrann ma siiski.

Kusta. Do, seal oli weel palju haigeid,
wanad ja noored, kõrgeft soost ja alamad.

Kohu. Ja mis sündis nendega?

Kusta. Ta silitas neid ka.

Kohu. Ja said terweks?

Kusta. Noh, kohe just ei surnud.

Major. Kallis härra Kohu, te näete,
taewas ise segas ennast wahete, et isa läbemata
olekut heaks teha.

Ellen (paludes). Anna andeks, isa!

Karl (paludes). 'Härra Kohu!

Mõnik. Uskuge mind, ta on tubli pois.

Kohu (lühitese wahetaja järele Karlile). Kas
te tahate osta minu naabruse mõisa!

Karl. Meeleldi!

Kohu. Kas te armastate küttida?

Karl. Wäga!

Kohu. Kas te mängite kaarte?

Karl. Meeleldi!

Kohu. Siis wõtte ta endale.

Nõunik. Tänu Jumalale! Nüüd ehk wirgub minu naine pahast unest!

Major. Kuidas, wennas, kas abielu taewas on ikka weel piksepilwed nähtawal?

Nõunik. Kui sa oleks ilmund weetand tundi warem, siis oleks sa saand midagi näha ja kuulda.

Kohu. Ja, seda pean tunnistama, ta on päris tulehark!

Major. Kasuta nüüd juhust, wennas ja anna talle tubli õpetus.

Nõunik. Ära teenind oleks ta seda küll —

Major. Siis kiiresti tööle! Nüüd ehk iialgi! Me wiibime ometi täna perekondlikult koos.

Kohu. Olen sellega nõus, kui aga pere-naine —

Major. Ta peab muutuma pehmeks!

Nõunik (Kohule). Uskuge mind, härra Kohu, diefti on ta siiski hea ja ka mõistlik naine.

Major. Seda küll, wälja arwatud teatawad meeleolud. Karl, juhata wahel ajal meie armsad külalised söögituppa. Ma koputan, kui paras aeg käes. Siis ilmu Elleniga käewankus.

Karl. Käewankus! Hea meelega.

(Kohu, Ellen, Karl ja Rusta ära.)

8. etteaste.

Nõunik. Major. Juhhan.

Major. Wend, kui sa seekord ka lõmitad, siis oled sa kadund mees!

Nõunik. Ei, ei, ma ei taha lõmitada. Aga mis pean ma tegema?

Major. Lase teda kutsuda ja räägi temaga mehesõna.

Nõunik. Kas ma ei peaks tema juure minema?

Major. Mitte foguni! Sina oled mees, solwatud mees.

Nõunik. Tõsi jah, mina olen solwatud?

Major. Ja teotatud!

Nõunik. Solwawa kahtlustuse läbi teotatud.

Major. Noh, kui sa seda ära tunnend, mispärast ja siis selle järele ei teguse?

Nõunik. Müüd tahan ma selle järele tegutseda. — Hei! Juhan! — Sa pead nägema, kuidas tegutsen! (Teenijale, kes sisse astus.) Juhan, ütle mu abikaasale, ma lasen teda väga paluda, et ta oleks nii lahke ja võtaks waewaks, hetkeks siia ilmuda.

Major. Tore! — Juhan, ütle, härra käskis — kas kuuled, käskis — ta peab kohe siia tulema.

Juhan. Kuulan! (Ära.)

Nõunik. Aga wennas, kas see ei ole liig farm? Abielumees ei tohi olla oma naise wastu nii kare.

Major. Arusaadaw, ainult häda sunnil.

Nõunik (kartiikult). Ja sa arwad, et häda sunnib?

Major. Sahaha Ma usun, ja oled juba jälle sellel teel, nagu täna hommikul.

Nõunik. Ei, ei, sul on õigus — Sa pead imet nägema.

Juhan (tuleb tagasi).

Nõunik. Noh, mis ta ütles?

Juhan. Ta ei tule, olewat haige.

Nõunik. Kas kuuled, wend, ta on haige.

Seal pean ma kohe —

Major. Mitte üks samm!

Nõunik. Tahan ainult läbi wõtmeaugu —

Major. Häbene natufenegi! (Seespoolt kõlistatakse.)

Nõunik. Kuuled! — Ta kõlistab.

Major. Las kõlistab.

Juhan. Ma kutsun toanetti.

Major. Sa ei kutsu teda. (Kõwem kõlistamine.)

Nõunik. Ta kõlistab jälle. Ma ei wõi teda ju lasta surra.

Major. Ära karda, ega ta nii kähku ei sure.

Nõunik. Juhan wõiks minna.

Major. Juhan jääb siia. (Tasa.) Wend, sinu au, sinu elu rahu on —

Nõunik. Sul on õigus, ma jään kindlaks. (Äge kõlistamine.)

Nõunik. Kas kuuled, ta kõlistab ikka ägedamini.

Major. Weame fihsa, nüüd tuleb ta ise.

Nõunik. Ära jätta mind üksi.

Major. Ma näen, et sa käemeheta läbi ei saa — kuula! Nüüd löi ta ufse ägedalt finni. Waenslane on tuleful. Juhan, mine wälja. (Juhan ära.)

Nõunik. Mul on siiski natuke õudne tunne.

Major. Kas võit või surm!

Nõunik (wõtab end kottu). Kas võit või surm!

9. etteaste.

Silda. Endised.

Silda. Ma arwan, kallis abikaas, kui sul oleks weel terake inimlikku tunnet, siis oleks ja tulnud minu kannatuji kergendama. Ma näen küll, sinu armastus on jahtund — teine on sinu südame enese poole kiskund — noh, ma tahan jääda rahuliseks, ma ei wihasta. — Sa tahad, et ma majast lahkun — ma olen sinu soovile wastutulelik — ma lähen — jah, ma lähen —

Nõunik. Aga mispärast, kallike? Meil on külalised. Ma loodan, et sina wõõraid laua juures wastu wõtad, nagu see lahtele pereemadale sobib.

Silda. Riibe pilge! Pean nutuste silmadega söögilauda asetuma.

Nõunik. Jah, mu kallis Sildake, seda ja pead.

Major (tasa). Braawo!

Silda. Ma peaksin sinu neiule kõigeparemad maiuspalad pakkuma?

Nõunik. Jah, kallis Sildake, seda ja pead.

Major (tasa). Brawissimo!

Silda. Misjuguise tooniga ja räägid. Mu härra, seda ei tee ma kunagi. Ennem lahkun sellest majast!

Major (tasa). Ütle, et ta wõib minna.

Nõunik (ennast taltjutades). Nagu soovid! Just, nagu ja ise soovid.

Silda. Wõi nii? See oleks sulle meelt mööda; siis wõid ja teha ja talitada, nagu süda soovib! Taewas heida armu! Aga ma jään! Ma tahan ometi näha. —

Nõunik. Noh, siis jää siia ja waata.

Silda. Mina olen perenaine ja tahan omas majas walitseja!

Nõunik. Seda pead ja tegema, niipca kui ja iseenda üle oskad walitseja. Niikaua aga, kuni su mõistus tagasi tuleb ja õige armastus su silmad awab, pead juba lubama, et mina majas walitsen.

Major. Suurepärane!

Silda. On see ilmsi wõi unes? Sina julged mulle öelda —

Nõunik. Mispäraft mitte? Kuu küllalt olen ma kuuland sinu põhjuseta süüdistusi, olen kõik kannatand, lootes armastusega sind jälle mõistusele wiia. Rahjaks oli kõik asjata. Ja kui minu kannatus oleks ka raudtraadist, tema oleks katkend. Sellepäraft ei lase ma oma maja endale põrguks muuta.

Silda. Sa tahad minu peale mõjuda? See on asjata, kallid abitaas. Ma tunnen oma õigusi. Tahan oma maja puhastada, ukse lukustada. Ükski külaline ei tohi üle minu läwe astuda.

Nõunik. Tuhad ja tuline, Silda! Mina aga awan oma maja külalistele, saadan kutsed igale poole. — Muusika ja tore õhtusöök Same majas. — Igaüks on lahkesti vastu wõetud!

Ja mina tahan ka igauht külastada; ma ei lasse ennast puuri pista!

Major (tasa). Brawisjino!

Silda. See on juba liig! Kuule . . .

Nõunik. Ma ei taha enam midagi kuulda . . .

Silda. Ma pean sulle ütleva . . .

Nõunik. Sa ei pea mulle enam midagi ütleva.

Silda. Kuidas? Sa ei lasse mind ifegi enam rääkida?

Nõunik. Minult siis, kui sa räägid mõistlikult.

Silda (nuttes). Metsaline! Sa tahad mind hauda wiia,

Nõunik. Ei, Silda, ma ei taha aga, et sina mind hauda wiid!

Silda. See käib üle mu jõu! . . . Mu süda lõhkeb . . . ma suren . . .

Nõunik (tasa). Wend, ta langeb minestusse.

Major. Jumala pärast, ära pane seda tähele!

Silda (wäga jõuetult). Sa laised mind surra?

Nõunik. Kui sa sured, siis oled selles ise süüdi! —

Silda (fargab püsti). Metsaline!

Nõunik. Waata, kui tugew peale minestuse!

Silda (nuttes). Müüd ka weel pilge! Ma tasan kätte . . . ma . . .

Nõunik. Riidi-radi-rallala!

Silda. Seadused peavad mind kaitsma!

Nõunik. Niidi-radi-rallala!

Hilda. Pilgatud . . . mõnitatud . . .
(Langeb tugitooli.) Ma ei jõua enam!

Nõunik (tasa). Kas nüüd aitab?

Major. Ma arwan küll.

Nõunik (tasa). Minestusest olen teda ra-
witjend — aga pisarad — ma pean sulle ütleva,
wend, pisarad . . .

Major (tasa). Jää veel mõni minut kindlaks.

Hilda (nuutsjubes). Wõib olla . . . et ma
liiga tegin . . . aga kõrwale lükatud . . . kõr-
wale lükatud . . .

Nõunik. Wend lase mind nüüd tema juurde.

Major. Nüüd wiimane rabaw plahwatus!
Lapsed tulge siia!

10. etteaste.

Endised, Rohu, Karl ja Ellen kae-
wanfus astuvad ette.

Major. Nüüd, kallid wennanaine, kas see,
teid ei häbista —

Hilda (waatab põnewil silmil). Mis see
tähendab?!

Major. Bruutpaar!

Rohu. Jah, armuline proua, meie mõlemad
oleme efsind. Teie mees on ümsüütu.

Hilda. Ümsüütu?! . . . on's see wõimalik!
Ja mina . . .

Nõunik. Ja sina?

Hilda (tõstab paludes ja häbelikult läed mehe
poole).

Nõunik (taed latali laotades). Kas ma sinu pantomiimi mõistan?

Silda. Mitte sinu rinnale, sinu jalgade ette! (Tahab tema jalgade ette lastuda.)

Nõunik. Ei, minu rinna najale! (Surub teda vastu rinda.)

Silda. Kahjatseja . . . ümberpööratud . . .

Nõunik. Jumal tänatud!

Major. Kahjatseja! Seda me näeme; kas aga ümberpööratud? Kuni's see küll festab?

Silda. Rõige vähemalt kuni surmani!

Nõunik. Noh, siis oled jälle minu elu rõõm!

E e s r i e.

Lõpp.

1-00-00701

Tavet Mutsu

Teatri- ja ammu-kõrg
Teatritarbed.

Näidendid eesti, saksa ja vene keeles.
Majamängud, draamad, jandid. Sisult:
isomaalikud, ahistandükud, revolutsio-
onilised, kriminaalsed, rahvapärased,
sotsiaalsed, ühiskondlikud, sportlikud,
legendid, õhuk eimel, paroodiad jne.
Laulumängud, opereid.

Ühe, kaks, kolme ja enamvõttelised,
Soolod, duetid, terzetid, naljaetteanded
ühel, kahel ja kolmel mees- ja naisel.
päevakohased kupleed jne. jne.

Näidendid noorte ja õpilaste elust
Puhademängud, maimashalised, õpet-
liku sisuga, koolielust, annid pois- või
tütarlastele jne. jne.

Teatrikäsnaamad, nimekirjad.

Jumestus-, näitekunsti-, lavastuskun-
stitearvused. Kataloogid, kas näidendite
sisu- ja dekoratsioon, tegevuste arv
ja tähendatud. Lavastajate töö-
ja eluloo. Kostüümide valmistamis-
õpendsid jne. jne.

Saadaval: passandid, konfoid, serpentid,
ammu- ja teatritarbed, jne. jne.

